

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN YETERLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Hüseyin ÇALIŞKAN**

Mehmet UYMAZ***

Demet TEKİN****

Öz

Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme-yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Genel tarama modeli temel alınarak tasarlanan çalışmanın araştırma grubunu 2012-2013 eğitim-öğretim yılında beş farklı üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören 423 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yeşilyurt ve Yaraş (2011) tarafından geliştirilen ve 57 maddeden oluşan "Ölçme Değerlendirme Yöntemlerine Yönelik Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçme aracı ile elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin kendilerini orta düzeyde yeterli buldukları belirlenmiştir. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyet ve öğretim türüne göre ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler öğretmen adayları, ölçme ve değerlendirme, geleneksel ölçme ve değerlendirme, alternatif ölçme ve değerlendirme

* Bu çalışma II. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu'nda 27.04.2013 tarihinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd. Doç. Dr. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, caliskan06@gmail.com

*** Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Ens., muymaz@sakarya.edu.tr

**** Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Ens., demettekin35@gmail.com

THE EVALUATION OF THE COMPETENCY OF SOCIAL STUDIES TEACHERS CANDIDATES' REGARDING MEASUREMENT AND EVALUATION METHODS

Abstract

This study is aimed at the evaluation of the social studies teacher candidates' level of knowledge that they perceived about the measurement and evaluation methods. The sample of the study that is designed in 2012-2013 academic year based on the general screening model has been consisted of the students of the education of social studies departments from the primary education departments of the faculties of education from five different universities. In the study, as a tool for data collection "Efficacy Scale for Assessment and Evaluation Methods", consisting of 57 items and developed by Yeşilyurt and Yaraş (2011), have been used. The data obtained with that measurement tool was analyzed with SBSS program. According to the results of research, it has been found that the social studies teacher candidates see themselves in medium level about the methods of measurement and evaluation. In addition it has been found that there is no significant difference between the knowledge levels of social studies teacher candidates, depending on the types of their gender and the type of programme.

Keywords: *Social studies teacher candidates, measurement and evaluation, traditional measurement and evaluation, alternative measurement and evaluation*

1. GİRİŞ

İnsan eğitimi şayet planlı bir şekilde gerçekleştirilmek istenirse, bu eğitimin; amaç, yöntem ve belirli bir içerik çerçevesinde özel çevrede eğitimi meslek edinenlerin rehberliğinde yürütülmesi gerekir. Bu şekildeki bir eğitim sürecinde eğitimin, niçin eğitileceği sorusuyla amacı, ne öğretiliceği sorusuyla içeriği, nasıl kazandırılacağı sorusuyla yöntemi, nerede eğitileceği sorusuyla öğrenme ortamı ve ne kadar öğrenildiği sorusuyla ise ölçme ve değerlendirme boyutları ortaya konularak öğretim programları tasarlanmaktadır (Yılmaz, 2004). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ilk ve

ortaokulda yapılandırmacı eğitim yaklaşımını benimsemiş ve 2004-2005 öğretim yılında yapılandırmacı eğitime göre hazırlanan öğretim programı pilot illerde uygulanmıştır. 2005-2006 öğretim yılından itibaren de ilk ve ortaokul programları ülke genelinde kademeli olarak tüm okullarda uygulanmaya başlamıştır. 2005 ilköğretim programında öncelikle ihtiyaçlar tespit edilmiştir. Bu ihtiyaçları yanıtlayacak bilgi ve beceriler (kazanımlar) belirlenmiştir. Sonrasında, eğitilenleri bu kazanımlara ulaştıracak temalar (içerik) belirlenmiş, bu içeriği etkili ve verimli olarak kazandırma yolları ve ölçme-değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Programda yapılandırmacı yaklaşıma paralel olarak öğrenme ve öğretme stratejileri öğretmen merkezli bir yapıdan öğrenci merkezli alana doğru bir değişim göstermiş ve değerlendirme ile ilgili anlayış da bu değişime uygun biçimde geliştirilmiştir. Programın genel yaklaşımı olan yapılandırmacı öğrenmeye göre ölçme ve değerlendirme öğrencilere bilgi, beceri ve tutumlarını sergileyebilecekleri çoklu değerlendirme fırsatlarının sağlanması gerekliliğine vurgu yapmaktadır (MEB, 2005).

Ölçme ve değerlendirme, öğretim programını tamamlayan son ögedir. Değerlendirme yaparak, öğretim programında belirlenen hedeflerin ne kadarının gerçekleştiği, öğrenme-öğretme süreci içerisinde yapılan çalışmaların ne kadar başarılı olduğu ve öğrencinin verilen bilgileri hangi oranda öğrendiği belirlenir (Kanatlı, 2008). Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini, öğrenme güçlüklerinin neler olduğunu, öğretimin ve öğretim materyallerinin etkililiğini belirlemek, öğrencilerin gelişimlerini izlemek, onların gelişimlerine yönelik geri bildirimlerde bulunmak ve öğretim program tasarımlarının yeterliliğini belirlemeye yönelik bilgi sağlamak için eğitimde ölçme ve değerlendirme hizmeti önemli ve zorunlu bir ihtiyaçtır (Öztürk, 2007).

Bilginin içerik olmaktan çıkıp süreç haline gelmesi ile eğitimde ölçme ve değerlendirme sürecinde birtakım yaklaşımlar ilk kez kullanılmaya başlanmıştır. Önceki öğretim programlarında yer alan ve sadece ürünü ölçen değerlendirmenin dışında süreci ölçen yaklaşımlar da öğretim süreçlerinin içerisine dâhil olmuştur (Algan, 2008). Öğrencilerin

bilışsel davranışlarının ölçülmesinde, öğrenme-öğretme süreçlerinin çeşitli aşamalarında, belirli amaçlarla ölçme ve değerlendirmeler yapılır. Öğrencilerin bilgileri kazanıp kazanmadığını ölçebilmek için kullanılan; çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme, doğru-yanlış ve açık uçlu sorular ile hazırlanan ölçme araçları geleneksel ölçme ve değerlendirme kapsamında ele alınmaktadır (Çalışkan ve Yiğittir, 2008: 225). Alternatif ölçme değerlendirme ise, öğrenci merkezli, öğrencilerin bireysel özellikleri göz önünde bulundurularak, öğrencilerin sahip olduğu bilgi ve becerileri gerçek yaşama ne derece uygulayabildiğini ortaya çıkarıcı farklı ölçme tekniklerini içeren bir yaklaşımdır (Çalışkan ve Yiğittir, 2008: 235).

Geleneksel ölçme araçlarıyla öğrencinin bilgisi sınırlı bir zaman diliminde ölçülmeye çalışılırken, kendi başarısını ve eksiklerini görme fırsatı verilmemekte, öğrencinin oluşturduğu öğrenme şeması hakkında yeterli bilgi sunulmamaktadır (Kanatlı, 2008). Ancak yapılandırmacı eğitim anlayışında programın da öngördüğü gibi öğrencilerin başarılarının çeşitli ölçme araçları ile çok yönlü olarak değerlendirilmesi esastır. Bu nedenle öğretmenlerin öğrencileri değerlendirirken, performans ödevleri, projeler, ders içi performans formları, ürün dosyaları, akran ve öz değerlendirme formları yanında geleneksel ölçme araçlarından olan yazılı sınavlar, çoktan seçmeli testler, doğru yanlış testleri, kısa cevaplı testleri de etkin bir şekilde birlikte kullanmaları gerekmektedir (MEB, 2005; Algan, 2008).

Günümüzün öğretmeni bilgi kaynağı olma ve bilgi aktarma durumunda olmamalıdır. Artık o, öğrencilerini bilginin kaynağına yönlendiren, gereksinimleri olan bilgiye ulaşmaları için gerekli becerileri kazandıran ve ulaştıkları bilgileri anlamlandırıp, üzerinde düşünebilmelerini sağlayan biri olmalıdır. Böylece bilgi eğitim sürecinde içerik olmaktan çıkıp, süreç haline gelecektir. Öğrenme de disiplinlerdeki bilginin sorgulamadan ezberlenilmesi değil, aktif bir bilgi arama, anlamlandırma ve zihinde yeniden yapılandırma süreci haline gelecektir (Doğanay, 2005). Bu bağlamda sınıftaki öğretimin iyi bir şekilde yürütülebilmesi, öğrencilerin uygun ve doğru bir şekilde

ölçülüp değerlendirilmesine bağlıdır. Bu durumda en önemli kişiler ölçen konumda olan öğretmenlerdir. Öğretmenler ölçme değerlendirme kurallarına bağlı kalarak, öğrencileri değerlendirmek zorundadırlar. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme araçlarını yerinde, kuralına uygun olarak objektif ve güvenilir bir şekilde kullanabilmeleri için, ölçme değerlendirme konusunda öz-yeterliklerinin gelişmiş olması gerekmektedir (Erdemir, 2007). Bandura (2006: 4) öz-yeterlik kavramını, belirli bir görevi yerine getirmek için kişinin kapasitesi hakkındaki inancı ve yargısı olarak tanımlar. Öz-yeterlik kişinin davranışlarının ve çabasının en önemli göstergelerinden biri olduğu için oldukça önemlidir. Zimmerman (1995)'a göre yüksek öz yeterliliğe sahip olan bireyler daha çok çaba gösterirler ve bir şeyleri başarmak için çok daha fazla ısrarcı olurlar. Öz-yeterlik kavramı özel bir alan olarak görülür. Bu alanların en önemlilerinden birisi öğretmenlerin kendi yeterlikleridir. Öz-yeterlik kavramı öğretmen eğitim programlarının ve öğretmen yetiştirilmesinin önemli bir ögesidir (Pajares, 1997).

Ölçme ve değerlendirme alanının özel bilgilerini kazanmış bir öğretmenle, bu bilgileri kazanmamış bir öğretmen arasında önemli farklar vardır. Ölçme ve değerlendirme tekniklerine uyan bir öğretmen, hem daha az hatalı değer yargılarına ulaşabilir, hem de kendi öğretim yöntemlerini değerlendirip geliştirebilir (Turgut, 1997). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda donanımlı olmaları, onlar tarafından yerine getirilen öğrenci başarısını değerlendirme faaliyetlerinin daha nitelikli olabilmesi genel olarak meslek yaşantıları için bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır (Aydın, 2001). Bunun için de öğretmen adaylarının yetiştirilmesi büyük bir önem arz etmektedir. Bu bağlamda üniversitelerdeki öğretmen adaylarının yetiştirilmesi eğitim fakültelerine bırakılmıştır. Öğretmen yetiştiren kurumlar, programlarını gereksinimlere uygun hale getirmek ve öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ölçme ve değerlendirme yeterliklerini öğretmen adaylarına kazandırmak zorundadırlar (Karaca, 2003). Ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının gerektiği şekilde uygulanabilmesi, uygulayıcı olan öğretmenlerin bu hususla ilgili gerekli bilgi ve beceriye sahip olmasını gerektirmektedir. Öğretmenler ise bu bahsedilen yeterlikleri üniversite yıllarında aldıkları ölçme ve

değerlendirme dersleri ile elde etmektedirler. Bu yüzden ölçme ve değerlendirme dersini almış olan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yöntemleri konusundaki bilgilerinin ortaya konulması önemlidir. Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının;

1. Geleneksel ve alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeyleri nasıldır?
2. Ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
3. Ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeyleri öğrenim gördükleri öğretim türüne göre farklılaşmakta mıdır?
4. Ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeyleri öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılaşmakta mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin bilgi düzeyleri tespit edilmeye çalışıldığı için nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2007).

2.2. Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında beş farklı üniversitenin eğitim fakültelerinde öğrenim gören ve daha önce ölçme ve değerlendirme dersini almış olan 423 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 83'ü (%19.6) Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ), 114'ü (%27.0) Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ), 65'i (%15.4) Gazi Üniversitesi (GAZİ), 74'ü (%17.5) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (MSKÜ) ve 85'i (%20.1) Sakarya Üniversitesi (SAÜ) eğitim fakültelerinde öğrenim görmektedir. Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 229'u (%54.4) bayan, 192'si (%45.6) baydır. Yine sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 221'i (%52.5) birinci öğretim, 200'ü ise (%47.5) ikinci öğretim öğrencisidir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanmasında Yeşilyurt ve Yaraş (2011) tarafından geliştirilen ve 57 maddeden oluşan "Ölçme Değerlendirme Yöntemlerine Yönelik Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Beşli likert olarak yapılandırılan ölçeğin derecelendirilmesi, "hiç bilgiye sahip değilim" için 1, "çok az bilgiye sahibim" için 2, "biraz bilgiye sahibim" için 3, "fazla bilgiye sahibim" için 4, "oldukça fazla bilgiye sahibim" için 5 şeklindedir. Ölçek, geleneksel ve alternatif ölçme-değerlendirme yöntemleri olmak üzere iki ana boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach-Alpha güvenilirlik katsayısı .98'dir. Bu araştırma kapsamında elde edilen veri setiyle yapılan ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .97, alt boyut bazında ise geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri için .96 ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri için ise .97 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarından elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından SPSS paket programına aktarılarak gerekli analizler yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde araştırmanın amacı ve araştırma soruları kapsamında frekans,

standart sapma, ilişkisiz grup t testi, F (varyans) testi gibi istatistiksel analizlerden yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin yorumlanmasında ölçüt olarak 1.00-1.80 “tamamen yetersiz”, 1.81-2.60 “yetersiz”, 2.61-3.40 “orta düzeyde yeterli”, 3.41-4.20 “yeterli”, 4.21-5.00 “tamamen yeterli” aralıkları kullanılmıştır. Ayrıca tüm bu analizlerin yapılmasından önce normallik varsayımları yapılmış ve buna göre parametrik testlerin kullanılıp kullanılmayacağına Levene testi ile karar verilmiştir. Test sonuçları tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Yeterlik Puanlarına Ait Levene Testi Sonuçları

Değişken	Levene İstatistik Değeri	sd1	sd2	P
Cinsiyet	.08	1	418	.78
Öğretim Türü	.66	1	418	.42
Üniversite	1.53	4	416	.19

Tablo 1 incelendiğinde, cinsiyet, öğretim türü ve üniversite değişkenlerinin varyanslarının homojen bir dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Levene istatistiği sonuçlarına göre, tüm değişkenlerin varyanslarının homojen bir dağılım gösterdiği görülmektedir ($p > .05$). Buna göre her üç değişken içinde yapılan analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilen istatistiksel çözümler neticesinde ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Yeterlik Düzeylerine Ait Betimsel İstatistikler

Ölçme Araçları	N	$\bar{X}$	S
Geleneksel	423	3.51	.70
Alternatif	423	3.00	.84
Yeterlik Toplam	423	3.27	.68

Tablo 2 incelendiğinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kendilerini geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemleri açısından ($=3.51$) alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine göre ($=3.00$) daha yeterli buldukları görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretmen adayları genel olarak ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik açısından ise kendilerini ($=3.27$) orta düzeyde yeterli bulmaktadırlar.

Tablo 3. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Yeterlik Düzeylerine Ait Bağımsız Gruplar için t-Testi Sonuçları

Ölçme Araçları	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Geleneksel	Bayan	228	3.48	.70	41	.98	.33
	Bay	192	3.54	.71	8		
Alternatif	Bayan	228	3.10	.80	41	2.80	.01
	Bay	192	2.87	.87	8		
Toplam	Bayan	228	3.30	.68	41	1.01	.27
	Bay	192	3.22	.68	8		

Tablo 3 incelediğinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeyleri geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemleriyle ilgili yeterlik bazında da genelde de anlamlı düzeyde bir farklılık

oluşturmazken [$p>.05$], alternatif ölçme-değerlendirme yöntemleriyle ilgili yeterliklerinde ise bayan lehine anlamlı farklılık göstermektedir [$t(418)= 2.80$; $p<.01$].

Tablo 4. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Öğretim Türüne Göre Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Yeterlik Düzeylerine Ait Bağımsız Gruplar için t- Testi Sonuçları

Ölçme Araçları Yeterlikleri	Öğretim Türü	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Geleneksel	I. Öğretim	220	3.49	.69	41	.37	.71
	II. Öğretim	200	3.52	.72	8		
Alternatif	I. Öğretim	220	3.04	.81	41	1.37	.17
	II. Öğretim	200	2.93	.87	8		
Toplam	I. Öğretim	220	3.28	.67	41	.60	.55
	II. Öğretim	200	3.24	.68	8		

Tablo 4 incelendiğinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri öğretim türüne göre hem geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik bazında hem de alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik bazında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir [$p>.05$]. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmen adaylarının genel olarak da ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeyleri öğrenim gördükleri öğretim türüne göre farklılık göstermemiştir [$p>.05$].

Tablo 5. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Yeterlik Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri Üniversitelere Göre ANOVA Sonuçları

Ölçme Araçları	Öğrenim		N	$\bar{X}$	S	sd	F	p	Fark
	Görülen	Üniversite							
Geleneksel	(1) SAÜ		85	3.46	.74	4	1.76	.14	-
	(2) MSKÜ		74	3.46	.71				
	(3) AKÜ		83	3.65	.64				
	(4) DEÜ		114	3.42	.66				
	(5) GAZİ		65	3.59	.79				
Alternatif	(1) SAÜ		85	3.12	.82	4	15.30	.00	2-1
	(2) MSKÜ		74	2.50	.90				2-3
	(3) AKÜ		83	3.42	.70				2-4
	(4) DEÜ		114	2.85	.73				2-5
	(5) GAZİ		65	3.13	.82				3-4
Toplam	(1) SAÜ		85	3.30	.68	4	8.01	.00	2-1
	(2) MSKÜ		74	3.00	.65				2-3
	(3) AKÜ		83	3.54	.63				2-5
	(4) DEÜ		114	3.15	.61				3-4
	(5) GAZİ		65	3.37	.73				

(1) SAÜ: Sakarya Üniversitesi, (2) MSKÜ: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, (3) AKÜ: Afyon Kocatepe Üniversitesi, (4) DEÜ: Dokuz Eylül Üniversitesi, (5) GAZİ: Gazi Üniversitesi

Tablo 5 incelendiğinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir [F(4-416)=8.01; p<.01]. Grupların varyansları homojen olduğu için bu farklılığın yönü Tukey testi belirlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Dokuz Eylül Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi eğitim fakülteleri arasında farklılık olduğu tespit

edilmiş olup farklılığın Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adayları aleyhine olduğu görülmüştür. Diğer bir farklılık ise Afyon Kocatepe Üniversitesi ile Dokuz Eylül Üniversitesi eğitim fakülteleri arasındadır. Bu farklılık ise Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi lehinedir. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversitelere göre de anlamlı derecede farklılaştığı görülmektedir [$F(4-416)=15.30$; $p<.01$]. Bu farklılıklar Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Dokuz Eylül Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi eğitim fakülteleri arasında olup Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi aleyhinedir. Ayrıca yine alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinde Afyon Kocatepe Üniversitesi ile Dokuz Eylül Üniversitesi eğitim fakülteleri arasında ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi lehine bir farklılık mevcuttur. Yine aynı tabloda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir [$p>.05$].

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme konusundaki yeterlik düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırma sonucunda, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme konusunda genel olarak kendilerini orta düzeyde yeterli buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu sonuç öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemleri hususunda istenen düzeyde yeterli olmadıklarını göstermektedir. Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin orta düzeyde yeterli olduğu ile ilgili birçok çalışma (Gencel ve Özbaşı, 2013; Karaca, 2003; Şahin ve Ersoy, 2009; Yeşilyurt ve Yaraş, 2011; Pektaş, 2010; Kilmen, Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu, 2007; Walker, 1992) araştırmanın bu sonucunu destekler niteliktedir. Öte yandan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme

yeterlik algılarının ortalamasının üzerinde olduğunu ortaya koyan çalışmalar da mevcuttur (Birgin ve Gürbüz, 2008; Çoklar ve Odabaşı, 2009; Yaman ve Karamustafaoğlu, 2011; Yeşil, 2009). Öğretmenler ile ilgili birçok çalışmada da (Çakan, 2004; Çelikkaya, Karakuş, ve Demirbaş, 2010; Daniel ve King, 1998; Erdoğan ve Kurt, 2012; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007) öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda genel olarak kendilerini yeterli görmediklerini tespit etmişlerdir. Literatürdeki tüm bu sonuçların aksine Yavuz (2011) ise yapmış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının öğrenme öğretme süreci ve ölçme değerlendirme alanında kendilerini genel olarak yeterli gördüklerine ilişkin bir sonuca ulaşmıştır. Öğrenme-öğretme sürecinde en önemli aşamalardan biri olan ölçme ve değerlendirme hususunda geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının yeterince bilgi sahibi olmaları ve bunu ilerideki meslek hayatlarında eğitim-öğretim süreçlerine yansıtmaları gerekir. Çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yeterliklerinin istenen seviyede olmaması bu bağlamda olumsuz bir neticedir. Bu durumun en önemli nedenlerinden birisi olarak lisans öğreniminin üçüncü sınıfında almış oldukları ölçme ve değerlendirme dersinin daha çok teorik olarak verilmesi ve özellikle ölçme araçları geliştirmeye yönelik herhangi bir uygulama dersinin olmaması gösterilebilir. Bu olumsuzluğu ortadan kaldırmak için lisans düzeyinde öğrencilerin ölçme araçları geliştirmelerine yönelik uygulama dersi verilebilir. Ayrıca ölçme değerlendirme dersinin içeriği yeniden tasarlanarak uygulama süreçlerini de kapsayacak biçimde oluşturulabilir.

Araştırmanın diğer bir sonucunda ise sosyal bilgiler öğretmen adaylarının geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri açısından kendilerini alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine göre daha yeterli buldukları belirlenmiştir. Gencil ve Özbaşı (2013) ve Yeşilyurt ve Yaraş (2011) da yapmış oldukları çalışmalarda öğretmen adaylarının kendilerini en yetersiz hissettikleri konunun alternatif ölçme teknikleri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde sosyal bilgiler öğretmenleri üzerine yapılan çalışmalarda da (Coşkun, Gelen, ve Öztürk, 2009; Adanalı, 2008; Çalışkan ve Kaşıkçı,

2010; Çelikkaya, Karakuş ve Demirbaş, 2010) sosyal bilgiler öğretmenlerinin geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerini, alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine nazaran daha çok kullandıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Yapılandırmacı yaklaşım temelindeki sosyal bilgiler programlarının vurgulamış olduğu en önemli hususlardan birisi de eğitim-öğretim süreçlerinde çoklu değerlendirme yapmanın gerekliliğidir. Çünkü sosyal bilgiler dersinde öğrencilere sadece bilgi değil, bilginin yanında birtakım beceri ve değer kazandırılmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla sadece bilgiyi ölçmeye dönük geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerinin yanında beceri ve değerleri de ölçmeye imkân veren alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerinin de kullanılması gerekir. Bu bağlamda araştırma sonuçları da göstermektedir ki, öğretmen adayları özellikle süreç değerlendirmesine imkân veren alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerinde oldukça yetersizdir. Buna göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının üniversite öğrenimlerinde almış oldukları “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme” dersinin daha çok sonuç odaklı yani geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerine yönelik olmasının etkili olduğu söylenebilir. Öğretim programlarının süreç odaklı ölçme-değerlendirme yaklaşımını benimsediği düşünülürse, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerinin yanı sıra alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerinde de yeterli hale gelebilmeleri, başka bir deyişle kendilerini yeterli hissedebilmeleri için eğitim fakültelerinde “Alternatif Ölçme ve Değerlendirme” adı altında bir dersin açılması düşünülebilir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinde, geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemleriyle ilgili yeterlik bazında genelde anlamlı farklılık olmadığı, alternatif ölçme-değerlendirme yöntemleriyle ilgili yeterliklerinde ise bayan lehine anlamlı farklılık olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Literatürde öğretmen adayları üzerine yapılan birçok araştırmada (Gencel ve Özbaşı, 2013; Coşkun, Gelen ve Öztürk, 2009; Çoklar ve Odabaşı, 2009; Yaman ve Karamustafaoğlu, 2011; Yavuz, 2011) öğretmen adaylarının

cinsiyetlerine göre ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarında herhangi bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Tüm bu sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Ayrıca Yeşilyurt ve Yaraş (2011)'in alternatif ölçme-değerlendirme yöntemleri hakkında bayan öğretmen adaylarının bay öğretmen adaylarından daha fazla bilgi sahibi oldukları sonucu araştırmanın sonucu ile örtüşmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin cinsiyet değişkeninden bağımsız olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca Pektaş (2010) ise öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının incelenmesi adlı çalışmasında öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre ölçme-değerlendirme yöntemlerine yönelik yeterlik düzeylerinde bay cinsiyeti lehine anlamlı farklılık olduğu sonucu yukarıda ifade edilen araştırmaların sonuçlarıyla çelişmektedir. Bu çelişkili durum ise araştırma yapılan örneklem gruplarının farklılıklarından kaynaklanmış olabileceği şeklinde açıklanabilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlardan birisi de sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri öğretim türü değişkenine göre ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin hem genel anlamdaki yeterlik düzeylerinde hem de geleneksel ve alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığıdır. Alanyazındaki bazı çalışmalarda (Pektaş 2010; Şahin ve Ersoy, 2009; Yavuz, 2011) öğretim türü değişkenine göre öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemlerine yönelik yeterliklerinde bir farklılığın olmaması araştırmanın bu sonucu ile paralellik göstermektedir. Bu sonuçlara göre öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin öğretim türü değişkeninden bağımsız olduğu şeklinde ifade edilebilir. Ayrıca bu durum çalışma kapsamındaki üniversitelerde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirmeye yönelik aldıkları dersin her iki öğretim türünde de aynı öğretim elemanı tarafından yürütülmesinin etkili olduğu söylenebilir.

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin genel yeterlik ve alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversitelerin eğitim fakültelerine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ölçme-değerlendirme yöntemlerine yönelik hem genel yeterlik hem de alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlikleri bakımından, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adaylarının diğer üniversitelerin (Gazi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi) eğitim fakültelerinde öğrenim görenlere göre kendilerini daha yeterli algıladıkları sonucu elde edilmiştir. Kendilerini daha az yeterli (hem genel hem de alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin) olarak algılayan sosyal bilgiler öğretmen adayları ise Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi eğitim fakültelerinde öğrenim görenlerdir. Geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik düzeylerinde ise sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı derecede farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yeşilyurt ve Yaraş (2011) da yapmış oldukları araştırmada öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlikleri açısından öğrenim gördükleri üniversitelerin eğitim fakültelerine göre farklılıklar tespit etmişlerdir. Üniversitelerin eğitim fakültelerine göre bu şekilde farklılıklar çıkması oldukça doğal bir neticedir. Bu durum eğitim fakültelerinde ölçme-değerlendirme dersini veren öğretim elemanlarının farklı olmasıyla veya buna benzer birçok faktörün etkisinin olabilmesiyle açıklanabilir. Buna göre bundan sonraki araştırmalarda bu farklılığın nedenlerini tespit etmeye yönelik araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Adanalı, K. (2008). Sosyal Bilgiler Eğitiminde Alternatif Değerlendirme: 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Eğitiminin Alternatif Değerlendirme Etkinlikleri Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Algan, S. (2008). İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının Ölçme ve Değerlendirme Öğesinin Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Aydın, A. (2001). Eğitim Fakültesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Çalışma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bandura, A. (2006). Adolescent Development From Agentic Perspective. In: Pajares F., Urdan, T. (Ed.) Self-Efficacy And Adolescents, Information Age Publishing, 1-44.
- Birgin, O. & Gürbüz, R. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Konusundaki Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20, 163-179.
- Coşkun, E., Gelen, İ. & Öztürk, E. P. (2009). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretimi Planlama, Uygulama ve Değerlendirme Yeterlik Algıları. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6 (12), 140-163.
- Çalışkan, H. & Kaşıkçı, Y. (2010). The Application of Traditional and Alternative Assessment and Evaluation Tools by Teachers in Social Studies. Procedia Social and Behavioral Sciences, 2, 4152–4156.
- Çalışkan, H. & Yiğittir, S. (2008). Sosyal Bilgilerde Ölçme ve Değerlendirme. Tay, B. ve Öcal, A. (Ed.). Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çelikkaya, T., Karakuş, U. & Demirbaş, Ç. Ö. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ölçme-Değerlendirme Araçlarını Kullanma Düzeyleri ve Karşılaştıkları Sorunlar. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11 (1), 57-76.
- Çoklar, A. N. & Odabaşı, H. F. (2009). Eğitim Teknolojisi Standartları Açısından Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Özyeterliklerinin Belirlenmesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, 1-12.

- Daniel, L. G. & King, D. (1998). A Knowledge and Use of Testing and Measurement Literacy of Elementary and Secondary Teachers. *Journal of Educational Research*, 91 (6), 331-344.
- Doğanay, A. (2005). Sosyal Bilgiler Öğretimi. Öztürk, C. ve Dilek, D. (Ed.). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi* (S. 17- 52). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erdemir, A. Z. (2007). İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirme Tekniklerini Etkin Kullanabilme Yeterliklerinin Araştırılması (Kahramanmaraş Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Erdoğan, M. Y. & Kurt, F. (2012) Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 23-36.
- Ersoy, Ç. Ş. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeni İlköğretim Programındaki Ölçme Değerlendirme Konusundaki Yeterlik Düzeylerine İlişkin Algıları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 363-386.
- Gencel, İ. E. & Özbaşı, D. (2013). Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Alanına Yönelik Yeterlik Algılarının İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 12 (1), 190-201.
- Kanatlı, F. (2008). Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Karaca, E. (2003). Öğretmen Adaylarının Ölçme Değerlendirme Yeterliklerine İlişkin Algıları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kilmen, S., Akın Kösterelioğlu, M. & Kösterelioğlu İ. (2007). Öğretmen Adaylarının Ölçme Değerlendirme Araç ve Yaklaşımlarına İlişkin Yeterlik Algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 117-127.

- MEB. (2005). İlköğretim 1-5. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Öztürk, H. (2007). Yeni Programlarda Ölçme Değerlendirme, 15 Nisan 2013 Tarihinde <http://www.balikesir.meb.gov.tr/dosyalar/haber/performans.doc> adresinden alındı.
- Pajares, F. (1997). Current Directions in Self-Efficacy Research. In: Maehr ML, Pintrich PR (Ed.) *Advances in Motivation and Achievement*, Greenwich, CT: JAI Press, 1-49.
- Pektaş, S. (2010). Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algılarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Şahin, Ç. & Ersoy, E. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeni İlköğretim Programındaki Ölçme Değerlendirme Konusundaki Yeterlik Düzeylerine İlişkin Algıları. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18(2), 363-386.
- Turgut, F. M. (1997). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Walker, L. (1992). Perceptions of Preservice Teacher Efficacy. Annual Meeting of The Mid-South Educational Research Association, 11-13.
- Yaman, S. & Karamustafaoğlu, S. (2011). Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Alanına Yönelik Yeterlik Algı Düzeylerinin İncelenmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 44 (2), 53-72.
- Yavuz, G. (2011) Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreci Ve Ölçme Değerlendirme Alanındaki Yeterliklerine İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Yeşil, R. (2009). Sosyal Bilgiler Aday Öğretmenlerinin Sınıfıç Öğretim Yeterlikleri (Kırşehir Örneği). Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7 (1), 23-48.
- Yeşilyurt, E. & Yaraş, Z. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Algıladıkları Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 12 (4), 95-118.

- Yılmaz, H. (2004). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Konya: Çizgi Kitapevi Yayınları
- Zimmerman, B.J. (1995). Self-Efficacy and Educational Development. In: Bandura A (Ed.), Self- Efficacy in Changing Societies, New York: Cambridge University Press, 202-231.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Education is an individual's constructive process of his own cognitive schemas throughout experiences and observations. The attainment rate of the purpose of this process can be revealed through measurement and evaluation. In a world where the information and technology rapidly develops, besides knowledge, it's necessary to provide individuals to gain different skills. Those skills are unlikely to be measured by the traditional measurement tools. Because the traditional measurement approaches include mostly an individual's cognitive acquisitions and the assessment of the product. The affective domain acquisitions and the skills acquired by individuals during the education process cannot be measured through that approach. Due to such deficiencies of traditional measurement and evaluation, it becomes mandatory to use alternative measurement and evaluation approaches in learning and teaching environments. It can be said that the use of those two types of evaluation approaches together in an appropriate learning environment is quite important in terms of demonstrating the evaluation of the process and if it really works as expected or not. In addition, the implementation of measurement and evaluation approaches as needed requires the practitioners to have the knowledge and the skills that are necessary for the subject matter. Teachers acquire those mentioned qualifications through the measurement and evaluation courses that they had in university. Therefore, it is crucial to reveal the knowledge of the teachers, studied on measurement and evaluation, about the methods of measurement and evaluation. This study is aimed at the evaluation of the social studies teacher candidates' level of knowledge that they perceived about the measurement and evaluation methods. The sample of the study that is designed in 2012-2013 academic year based on the general screening model has been consisted of the students of the education of social studies departments from the primary education departments of the faculties of education from Afyon Kocatepe University, Dokuz Eylül University, Gazi University, Muğla Sıtkı Koçman University and Sakarya University. In the study, as a tool for data collection "Efficacy Scale for Assessment and Evaluation Methods" , consisting of 57 items and developed by Yeşilyurt & Yaraş (2011), have been used. The reliability coefficient of the scale, which consists of two main dimensions and sixteen sub-dimensions, is .98. According to the results of research, it has been found that the social studies teacher candidates see themselves in medium level about the methods of measurement and evaluation. In addition it has been found that there is no significant difference between the knowledge levels of social studies teacher candidates, depending on the types of their gender and kind of programme. However, in terms of the comparison of traditional and alternative methods, it has been concluded that social studies teacher candidates feel themselves more adequate in traditional scaling methods compared to alternative scaling tools. The objective of this study is to evaluate the competency

levels of social studies teacher candidates regarding measurement and evaluation methods.

Method

The study group of the study based on the general survey model consists of 421 fourth year social studies teacher candidates from Faculties of Education at five different universities (Afyon Kocatepe University, Dokuz Eylül University, Gazi University, Muğla Sıtkı Koçman University and Sakarya University) during the 2012-2013 academic year who previously took a course on measurement and evaluation. Of the social studies teacher candidates who participated in the study, 229 were female, 192 were male whereas 221 were undergoing daytime and 200 were undergoing nighttime education.

The “Competency Scale Regarding Measurement and Evaluation Methods” which is a five point Likert scale developed by Yeşilyurt & Yaraş (2011) that consists of 57 items. In this study, the coefficient of reliability of the scale with two main dimensions (traditional and alternative measurement-evaluation methods) was .97.

Findings and Discussion

As a result of the study carried out in order to determine the competency levels of social studies teacher candidates regarding measurement-evaluation, it was concluded that the social studies teacher candidates find themselves to be competent at a moderate level. This result puts forth that the teacher candidates are not competent at the desired level. Many studies on the moderate competency of teacher candidates regarding measurement and evaluation (Gencel & Özbaşı, 2013; Karaca, 2003; Şahin & Ersoy, 2009, Yeşilyurt & Yaraş, 2011; Pektaş, 2010; Kilmen, Kösterelioğlu & Kösterelioğlu, 2007; Walker, 1992) support the findings of this study. On the other hand, Birgin & Gürbüz (2008), Çoklar & Odabaşı (2009), Yaman & Karamustafaoğlu (2011), Yavuz (2011) and Yeşil, (2009) have determined that the measurement and evaluation competency perception of teacher candidates is above average. Many studies carried out on teachers (Çakan, 2004; Çelikkaya, Karakuş & Demirbaş, 2010; Daniel & King, 1998; Erdoğan & Kurt, 2012; Gelbal & Kelecioğlu, 2007) have indicated that in general teachers do not see themselves to be competent enough in measurement and evaluation.

Another conclusion of the study is that social studies teacher candidates see themselves to be more competent regarding traditional measurement and evaluation methods in comparison with the alternative measurement and evaluation methods. Gencel & Özbaşı (2013) and Yeşilyurt & Yaraş (2011) have also concluded in their studies that the subject for which teacher candidates feel most incompetent is alternative measurement methods. Similarly, studies on social studies teachers

(Adanalı, 2008; Çalışkan & Kaşıkçı, 2010; Çelikkaya, Karakuş & Demirbaş, 2010) have also put forth that social studies teachers use traditional measurement and evaluation methods more than alternative methods. The study results also indicate that the competency of teacher candidates is low especially in alternative measurement-evaluation methods that allow process evaluation. Accordingly, it can be stated that the result oriented approach of the “Measurement and Evaluation in Education” course which is more in line with traditional measurement and evaluation methods may have been effective.

It has been concluded that there is no statistically significant difference between the measurement-evaluation competency levels of prospective social studies teachers based on gender. It has been determined that in general there is no statistically significant difference between the measurement-evaluation method competency levels of social studies teachers based on gender for traditional measurement tools, however it has also been concluded that there is a significant difference in favor of female teachers for alternative measurement tools. Many studies carried out on teacher candidates (Gencil & Özbaşı, 2013; Coşkun, Gelen & Öztürk, 2009; Çoklar & Odabaşı, 2009; Yaman & Karamustafaoğlu, 2011; Yavuz, 2011) have indicated that there is no difference between the competency perceptions of candidates based on gender. All these results support the findings of this study. Accordingly, it can be said that the measurement-evaluation competency levels of teacher candidates are independent of the gender variable.

It was also determined in this study that there was no statistically significant difference between the general competency levels of teacher candidates for both traditional and alternative measurement-evaluation in relation to measurement-evaluation based on their type of education. The fact that there is no difference between the competencies of teacher candidates based on the type of education obtained in various studies carried out in this field (Pektaş 2010; Şahin & Ersoy, 2009; Yavuz, 2011) and those obtained in this study indicate a parallelism with the result of this study.

It has been determined in this study that according to the faculties of education of the respective universities, there was a statistically significant difference between the general competency levels of prospective social studies teachers regarding measurement-evaluation along with their competency levels regarding alternative measurement-evaluation methods. Whereas it has been determined that there is no statistically significant difference between the traditional measurement tools competency levels of social studies teacher candidates according to their respective universities. Yeşilyurt & Yaraş (2011) have determined differences between the measurement-evaluation competencies of prospective teachers based on their respective universities.